

Sygn. akt III AUa 1353/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Andrzejewski
Sędziowie:	SSA Maria Salańska - Szumakowicz SSO del. Monika Popielińska (spr.)
Protokolant:	Angelika Judka

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. N.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zbieg świadczeń

na skutek apelacji J. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt VI U 1862/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1353/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2011 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (dalej: KRUS) z urzędu odmówił przyznania ubezpieczonej J. N. prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na przepisy art. 33 ust 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. nr 50 poz. 291 ze zm.), zgodnie z którymi w razie zbiegu prawa do emerytury rolniczej lub renty z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie. Ponieważ ubezpieczona dnia 15 kwietnia 2011 r. złożyła oświadczenie o wyborze renty rolniczej, która jest świadczeniem korzystniejszym, wskazano, że nadal będzie wypłacana renta rolnicza z KRUS (k. 6 akt KRUS).

Ubezpieczona J. N. w dniu 30 czerwca 2011 r. złożyła odwołanie od powyższej decyzji. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, iż od 13 lat pobierała rentę rolniczą. W związku z ukończeniem 60 roku życia podjęła decyzję,

by przejść na emeryturę. Złożyła w ZUS świadectwo pracy, by otrzymać świadczenie, oraz jednocześnie wystąpiła do KRUS. ZUS decyzją z dnia 23 marca 2011 r. przyznał ubezpieczonej emeryturę, przesyłając jej treść do KRUS celem weryfikacji – jednocześnie zawieszając jej wypłatę. Wkrótce ubezpieczona otrzymała wezwanie do placówki terenowej KRUS, gdzie zgodnie z informacją, w dniu 15 kwietnia 2011 r. złożyła oświadczenie, iż wybiera świadczenia z KRUS. W związku z powyższym ubezpieczona nie rozumie otrzymanej decyzji, zapisy w zaskarżonej decyzji są sprzeczne, a powinny być jednoznaczne i zrozumiałe. Ubezpieczona nadmieniła, iż nie wiedziała, że może przedłożyć dokumenty z zatrudnienia zawodowego co skutkowałoby wyższą rentą rolniczą. Z renty 760 zł netto, jak podała, trudno wyżyć i leczyć się (k. 2-3 akt sprawy).

Pozwany KRUS Oddział (...) w B. w odpowiedzi z dnia 07 lipca 2011 r. na odwołanie ubezpieczonej wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko zaprezentowane w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazał, iż – zgodnie z oświadczeniem ubezpieczonej – wypłacane jest jej w sposób ciągły rolnicze świadczenie rentowe (k. 9 akt sprawy).

Wyrokiem z dnia 24 maja 2012r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie VI U 1862/11 oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy swoje orzeczenie oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Bezspornym jest, iż ubezpieczona J. N. decyzją Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w B. z dnia 29 stycznia 1998 roku (k. 23 akt KRUS) od dnia 12 stycznia 1998 r. posiada przyznane prawo do renty rolniczej przyznanej na podstawie art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. nr 50 poz. 291 ze zm.)

Na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 23 marca 2011 r. ubezpieczona nabyła prawo do emerytury pracowniczej z dniem 01 lutego 2011 r. (k. 41 akt ZUS). Decyzją ZUS z dnia 02 czerwca 2011 r. w związku z waloryzacją od dnia 01 marca 2011 r. wartość pracowniczego świadczenia emerytalnego ubezpieczonej osiągnęła wartość 766,70 zł brutto (k. 73 akt ZUS).

Dnia 15 kwietnia 2011 r. ubezpieczona J. N. złożyła w KRUS oświadczenie, iż wybiera dotychczas pobieraną rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy jako świadczenie korzystniejsze oświadczenie – potwierdzając, iż pouczono ją o tym, iż przedmiotowe oświadczenie jest ostateczne i nie przysługuje jej prawo odstąpienia od niego (k. 67 akt KRUS).

Ubezpieczona nie posiada ustalonego prawa do emerytury rolniczej.

KRUS pismem z dnia 01 kwietnia 2011 r. poinformował ZUS, iż ubezpieczona nie posiada prawa do zbiegu emerytalnego świadczenia rolnego z emerytalnym świadczeniem pracowniczym. Wskazał, iż do wysokości renty rolniczej ubezpieczonej zaliczono okres pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 19 lipca 1974 r. do dnia 31 marca 1998 r. (k. 64 akt KRUS i k. 49 akt ZUS). Równocześnie pismem z dnia 01 kwietnia 2011 r. ubezpieczona została poinformowana, że nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do emerytury rolniczej, bowiem udowodniła jedynie 23 lata, 8 miesięcy i 12 dni podlegania ubezpieczeniu emerytalno rentowemu zamiast wymaganych 25 lat (k. 63 akt KRUS).

W dniu 25 lipca 2011 r. ubezpieczona wniosła o doliczenie do stażu okresu pracy w gospodarstwie rolnym teściów od dnia 13 marca 1971 r. do dnia 24 maja 1974 r. Organ rentowy w dniu 16 września 2011 r. wydał decyzję odmawiającą prawa do doliczenia do części składkowej w/w okresu pracy, od której to decyzji ubezpieczona wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego (jest ono przedmiotem postępowania w sprawie VI U 3037/11 Sądu Okręgowego w Bydgoszczy).

Istota sporu w niniejszym postępowaniu, w ocenie Sądu Okręgowego, sprowadzała się do oceny, czy ubezpieczona J. N. posiada prawa do renty rolniczej (pobieranej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników) w zbiegu z emeryturą pracowniczą (przyznaną na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

W ocenie Sądu Okręgowego określenie zaskarżonej decyzji KRUS z dnia 10 czerwca 2011 r. jako decyzji „odmawiającej uprawnień do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników” w zestawieniu z sentencją „odmawia prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą” oraz wskazaną podstawą prawną art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (k. 74 akt KRUS) jednoznacznie wskazują na to, iż jej przedmiotem jest zbieg prawa do wskazanych powyżej świadczeń: renty rolniczej oraz emerytury pracowniczej.

Nie budziła również wątpliwości Sądu Okręgowego kompetencja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w B. do wydania przedmiotowej decyzji, której zakres znajduje unormowanie w przepisach ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zbieg prawa do świadczeń, jak podkreślił Sąd Okręgowy, normują aktualnie przepisy art. 33 cytowanej wyżej ustawy w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2008 r. nr 228 poz. 1507 ze zm.). Zgodnie z treścią art. 33 ust. 2 cytowanej ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie.

Ubezpieczona, która pobiera rentę rolniczą od dnia 12 stycznia 1998 r. (k. 23 akt KRUS), złożyła w dniu 15 kwietnia 2011 r. (k. 67 akt KRUS) oświadczenie o wyborze korzystniejszego dla niej świadczenia w postaci renty rolniczej, które jest jej wypłacane zgodnie z obowiązującymi przepisami. W myśl cytowanych wyżej przepisów nie posiada ona prawa do pobierania renty rolniczej w zbiegu z emeryturą pracowniczą.

Zbieg prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników i ubezpieczenia pracowniczego, jak wynika z treści art. 33 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jest możliwy wyłącznie w przypadku osób uprawnionych do emerytury rolniczej oraz do emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Jak wskazał Sąd Okręgowy, jak wynika z przedstawionego wyżej i ustalonego, stanu faktycznego, ubezpieczona na dzień wydania decyzji nie posiadała ustalonego prawa do emerytury rolniczej, nie posiada zatem prawa do jednoczesnego pobierania świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Mając powyższe na uwadze, rozpoznając odwołanie od zaskarżonej decyzji z dnia 10 czerwca 2011 r. w zakresie nią objętym, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania, zatem na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku z dnia 24 maja 2012 r., oddalając odwołanie ubezpieczonej.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wywiodła ubezpieczona J. N., zaskarżając wymieniony wyrok w całości. Orzeczeniu skarżąca zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a. art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez wadliwe przyjęcie, iż przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników zawierają upoważnienie (normę kompetencyjną) stanowiącą podstawę zaskarżonej decyzji Prezesa KRUS z dnia 10 czerwca 2011 roku (nr (...)) rozstrzygającej kwestię zbiegu świadczeń z ubezpieczenia rolniczego i innego ubezpieczenia;

b. naruszenie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez błędną wykładnię przywołanego przepisu sprowadzająca się do ustalenia, iż stanowi on normę kompetencyjną dla wydania zaskarżonej decyzji Prezesa KRUS z dnia 10 czerwca 2011 roku (nr (...))

2. naruszenie przepisów postępowania:

a. art. 177 § 1 pkt 1) k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie, pomimo wystąpienia kwestii prejudycjalnej związanej z postępowaniem prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy pod sygn. VI U 3037/11, na skutek odwołania od decyzji Prezesa KRUS z dnia 16 września 2011 roku odmawiającej J. N. zaliczenia do pracy w gospodarstwie rolnym okresu od 13 marca 1971 roku do 24 maja 1974 roku

b. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nierozważenie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zawnioskowanych przez ubezpieczoną dowodów z zeznań świadków oraz dokumentów zmierzających do wykazania nabycia przez J. N. uprawnień do emerytury rolniczej w następstwie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym teściów w latach 1971-1974 oraz oparcie istotnych ustaleń w sprawie dotyczących faktu rzekomego nie nabycia przez J. N. uprawnień do emerytury rolniczej przez wyłącznie na podstawie nieprawomocnej decyzji wydanej przez Prezesa KRUS w dniu 16 września 2011 roku.

Skarżąca dodatkowo zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego (w szczególności dokumentów przedłożonych przez Ubezpieczoną w toku sprawy) przez błędne przyjęcie, że nie występują przesłanki niezbędne do stwierdzenia nabycia przez J. N. prawa do emerytury rolniczej.

W związku z powyższym ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie o uchyleniu zaskarżonej decyzji Prezesa KRUS, ewentualnie o uchyleniu zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji Prezesa KRUS, ewentualnie o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy, jak również wniosła o zasądzenie według norm przepisanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego udzielonego ubezpieczonej, oświadczając jednocześnie, iż należne opłaty, w tym wynagrodzenie pełnomocnika ustanowionego z urzędu, nie zostały uiszczone w całości ani w części.

W pierwszej kolejności skarżąca podniosła, iż - wbrew odmiennemu stanowisku wyrażonemu przez Sąd I instancji - w istocie rzeczy żaden z przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (zwanej dalej ustawą) nie przewiduje kompetencji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do wydawania decyzji w przedmiocie zbiegu świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników oraz „innego ubezpieczenia” (w szczególności ubezpieczenia w ramach systemu ZUS). Istotnie, kwestię rozstrzygnięcia zbiegu prawa do świadczeń normuje art. 33 przywołanej powyżej Ustawy, przy czym jednak, w ocenie ubezpieczonej, przepis ustanawia wyłącznie zasadę rozstrzygania zbiegu świadczeń, stanowiąc swego rodzaju „normę kolizyjną”, nie stanowi natomiast normy kompetencyjnej, z której wynikałoby upoważnienie Prezesa KRUS do rozstrzygnięcia kwestii zbiegu świadczeń, ani tym bardziej normy z której wynikałoby umocowanie Prezesa KRUS do wydawania decyzji o odmowie prawa do świadczeń z „innego ubezpieczenia”, niż ubezpieczenie społeczne rolników. Norma prawna, którą można odtworzyć na podstawie art. 33 ustawy w najlepszym przypadku, zdaniem skarżącej, pozwala określić wyłącznie dopuszczalną osnowę decyzji w przedmiocie zbiegu świadczeń, nie pozwala jednak określić podmiotu uprawnionego do jej wydania, ani też trybu, w jakim decyzja winna być wydana. Podobnie pozostałe przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników nie pozwalają ustalić podmiotu kompetentnego do wydania decyzji w przedmiocie zbiegu świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników ze świadczeniami z „innego ubezpieczenia społecznego”, normowanego przepisami innych ustaw.

W szczególności, jak wskazała ubezpieczona, przepisem, który stanowi w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników normę kompetencyjną określającą zakres uprawnień w zakresie rozstrzygania spraw poddanych kognicji Prezesa KRUS jest art. 36 ustawy. Niemniej jednak także i w świetle tego przepisu nie sposób stwierdzić, aby stanowił on podstawę dla wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie zbiegu świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników i innego ubezpieczenia. Prezes KRUS jest w świetle art. 36 ust. 1 pkt 3) ustawy umocowany do wydawania decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia i ich indywidualnego wymiaru. Ubezpieczeniem, zgodnie z art. 1 ust. 1 przywołanej ustawy jest „ubezpieczenie społeczne rolników” regulowane przepisami tejże ustawy. Nie jest zatem „ubezpieczeniem” w rozumieniu art. 36 ust. 1 pkt 3) Ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników chociażby ubezpieczenie społeczne regulowane ustawą z dnia 13 października 1998 roku o

systemie ubezpieczeń społecznych (por. w szczególności art. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Poza zakresem regulacji ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników pozostają również świadczenia przysługujące zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. w szczególności art. 4 pkt 13) ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Tymczasem, jak wskazała ubezpieczona, decyzja Prezesa KRUS z dnia 10 czerwca 2011 r., zaskarżona przez J. N. w toku niniejszego postępowania - wbrew temu co może wynikać z „tytułu decyzji”, nie jest decyzją odmawiającą J. N. uprawnienia do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników. Ubezpieczona otrzymywała i otrzymuje nadal rentę rolniczą, a Prezes KRUS zaskarżoną decyzją odmówił w istocie rzeczy przyznania ubezpieczonej prawa do świadczenia „z innego ubezpieczenia społecznego”, to jest świadczenia z tytułu emerytury pracowniczej. Zarazem Prezes KRUS kwestionowaną decyzją z 10 czerwca 2011 roku rozstrzygnął kwestię zbiegu świadczeń, do czego - w świetle przepisów Ustawy - nie jest upoważniony. Skarżąca podkreśliła, iż o ile z sentencji zaskarżonej decyzji wynika, iż jest to decyzja odmawiająca uprawnień do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników, to jednak z uzasadnienia decyzji wynika, iż ubezpieczonej wypłacana będzie (nadal) renta rolnicza.

Brak jest, w ocenie skarżącej, w obowiązującym systemie prawa normy kompetencyjnej pozwalającej wydać Prezesowi KRUS decyzję taką, jaka stanowi przedmiot zaskarżenia w niniejszej sprawie i w tym sensie w odczuciu skarżącej rozpatrywana decyzja narusza art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, brak jest bowiem normy (kompetencyjnej) pozwalającej organowi władzy publicznej, jakim jest Prezes KRUS wydać zaskarżoną decyzję.

Co do naruszenia przez Sąd I instancji art. 177 § 1 pkt 1) Kodeksu postępowania cywilnego w związku z toczącym się także przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy postępowaniem pod sygn. VI U 3037/11, w którym ubezpieczona J. N. kwestionuje decyzję Prezesa KRUS o pozbawieniu jej prawa do emerytury rolniczej, skarżącą podniosła, iż ustalenie Sądu I instancji, iż ubezpieczona nie nabyła prawa do emerytury rolniczej są nieprawidłowe, bo Sąd poczynił je pomimo faktu, iż decyzja Prezesa KRUS z dnia 16 września 2011 roku jest nadal nieprawomocna, a odwołanie od tejże decyzji jest w trakcie rozpoznawania, a ponadto w toku niniejszej sprawy ubezpieczona podjęła czynności zmierzające do wykazania nabycia jej uprawnień do emerytury rolniczej w związku z pracą w gospodarstwie rolnym jej teściów w latach 1971-1974 (jak wskazują wnioski dowodowe wskazane w punktach VII. 1. i 2. pisma procesowego ubezpieczonej z dnia 19 stycznia 2012 roku). Sąd I instancji bezzasadnie nie zawiesił postępowania w niniejszej sprawie w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie VI U 3037/11, mimo że rozstrzygnięcie kwestii doliczenia do części składkowej okresu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym jej teściów w latach 1971-1974 pozostaje w bezpośrednim związku z nabyciem prawa do emerytury rolnej przez J. N., a tym samym stanowi zagadnienie prejudycjalne w rozumieniu art. 177 § 1 pkt 1) kodeksu postępowania cywilnego. Istotnie, jest w sprawie okolicznością bezsporną fakt wydania przez Prezesa KRUS decyzji z dnia 16 września 2011 roku, przy tym jednak jest również okolicznością bezsporną, iż ubezpieczona kwestionuje zasadność tejże decyzji. W żadnym przypadku nie było i nie jest okolicznością bezsporną w sprawie, iż ubezpieczona nie nabyła uprawnień do świadczeń z tytułu emerytury rolniczej. Tymczasem Sąd I instancji oparł się wyłącznie na nieprawomocnej decyzji, pomijając dowody zgłoszone przez ubezpieczoną zmierzające do wykazania okoliczności mającej istotne znaczenie w sprawie.

Mając na uwadze powyższe skarżąca wniosła o uwzględnienie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej J. N. jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie, jako nie zawierająca zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w ramach prerogatyw przysługujących mu z mocy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i na tej podstawie poczynił trafne ustalenia faktyczne co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz prawidłowo wskazał podstawę prawną tegoż rozstrzygnięcia, wywodząc logiczne i znajdujące oparcie w prawie materialnym wnioski. Sąd Apelacyjny podziela argumenty zawarte w uzasadnieniu Sądu Okręgowego, przyjmując je za swoje.

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób właściwy do tego, aby ustalić fakty mające istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy. Z zebranego w ten sposób materiału dowodowego wyprowadził wnioski logiczne i poprawne. Sąd Apelacyjny przyjmuje te ustalenia i rozważania za własne.

Zarzuty skarżącego dotyczyły zarówno ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji, jak też ich oceny prawnej. Odnieść należało się zatem przede wszystkim do zarzutów natury procesowej, albowiem wyłącznie prawidłowe ustalenia stanu faktycznego oparte na niewadliwej ocenie materiału dowodowego umożliwiają właściwe zastosowanie prawa materialnego.

Usytuowanie sądu II instancji jako sądu ad meritum oznacza – w granicach wniesionej apelacji – powinność Sądu rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonania jego własnej samodzielnej oceny prawnej. W konkluzji powyższych czynności stwierdzić należy, iż stanowisko Sądu Apelacyjnego w zakresie ustaleń faktycznych pokrywa się z argumentacją zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia oraz stanowiskiem Sądu Okręgowego w zakresie ich oceny prawnej.

Wbrew twierdzeniom ubezpieczonej, Sąd Okręgowy nie dokonał ustaleń faktycznych w sposób sprzeczny z treścią zebranego materiału dowodowego a jednocześnie brak jest podstaw do twierdzenia, iż bezzasadnie Sąd Okręgowy pominął zgłoszone przez ubezpieczoną wnioski dowodowe zmierzające do wykazania, iż spełnia ona przesłanki do przyznania prawa do emerytury rolniczej. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Pod tym kątem ocenia także zasadność przeprowadzenia wnioskowanych przez stronę dowodów.

Jak zasadnie wskazał Sąd Okręgowy, ubezpieczona na dzień orzekania nie miała ustalonego prawa do emerytury rolniczej, a zatem nie miała prawa do jednoczesnego pobierania świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w świetle dyspozycji art. 33 ust. 2a cyt. wyżej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Brak było podstaw do prowadzenia postępowania dowodowego w przedmiocie przesłuchania zawioskowanych przez ubezpieczoną świadków wskazanych w treści pisma procesowego z dnia 19 stycznia 2012 r. (k. 52 akt sprawy) oraz zobowiązanie KRUS do przedłożenia aktualnego wyliczenia okresów podlegania przez ubezpieczoną ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, bowiem dowody powyższe powołane zostały na okoliczność wykazania faktu podlegania przez skarżącą ubezpieczeniu społecznemu rolników również w latach 1971-1974, wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym teścia L. N. w M. – zatem okoliczności dotyczące zagadnienia prawa ubezpieczonej do emerytury rolniczej.

Podkreślenia wymaga, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych co do zasady rozpoznaje odwołania od decyzji organów rentowych, ograniczając się do oceny ich prawidłowości i legalności, tylko wyjątkowo biorąc pod uwagę zmiany w stanie faktycznym, o ile okoliczności powstałe po wydaniu decyzji są niewątpliwe i wpływają na jej prawidłowość (tak np. osiągnięcie wymaganego wieku dla przyznania prawa do emerytury już po wydaniu decyzji negatywnej przez organ rentowy czy rozwiązanie stosunku pracy w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 01 stycznia 2013r. dla prawa do emerytury w trybie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Punktem odniesienia jest bowiem zawsze wniosek strony bądź takie oświadczenie strony, które uzasadnia podjęcie przez organ rentowy działań z urzędu. Kwestia legitymowania się przez ubezpieczoną prawem do emerytury rolniczej na etapie postępowania przed organem rentowym przy wydawaniu zaskarżonej decyzji nie była podnoszona, zaś w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, nie została wykazana jako niewątpliwa nowa okoliczność faktyczna. Kwestia ta jest dopiero przedmiotem odrębnego postępowania dotyczącego prawa do emerytury rolniczej – toczącego się przed Sądem Okręgowym w sprawie o sygn. akt VI U 3037/11. W związku z tym wskazać należy, iż w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy prawidłowo na potrzeby postępowania przyjął, iż ubezpieczona nie nabyła prawa do emerytury rolniczej, uznając powyższe za okoliczność bezsporną. Oponowała temu w apelacji skarżąca (k. 97 akt sprawy), wskazując iż za okoliczność bezsporną można uznać fakt odmowy jej emerytury rolniczej, dokonany decyzją Prezesa KRUS z dnia 16 września 2011 r., jednakże jest ona nieprawomocna i niewątpliwie w ramach postępowania o sygn. VI U 3037/11 Sądu Okręgowego została zaskarżona przez ubezpieczoną. Tymczasem jednak właśnie z faktu, iż do momentu orzekania przez Sąd Okręgowy nie zapadł wyrok Sądu uwzględniający odwołanie ubezpieczonej od wskazanej decyzji Prezesa

KRUS z dnia 16 września 2011 r. i zmieniający tę decyzję poprzez przyznanie skarżącej prawa do emerytury rolniczej – wynika fakt, iż nadal nie posiada ona uprawnień do emerytury rolniczej.

Sąd Apelacyjny pragnie podkreślić, iż rozstrzygnięcie w przedmiocie prawa ubezpieczonej do emerytury rolniczej – nie będące przedmiotem niniejszego postępowania – pozostaje nadal kwestią otwartą w tym sensie, iż Prezes KRUS wydał decyzję z dnia 16 września 2011 r., funkcjonującą nadal w obrocie prawnym wobec faktu braku jej zmiany prawomocnym wyrokiem sądowym, a jednocześnie faktem bezspornym było zaskarżenie tejże decyzji odwołaniem przez ubezpieczoną, które to odwołanie stanowi przedmiot badania Sądu Okręgowego w ramach postępowania o sygn. akt VI U 3037/11. Sąd Okręgowy, a w ślad za nim obecnie Sąd Apelacyjny bada stan przedmiotowej sprawy na datę wydania zaskarżonej decyzji – kiedy, jak Sąd Okręgowy trafnie ustalił, ubezpieczona nie posiadała uprawnień w zakresie prawa do emerytury rolniczej. Do zakończenia postępowania przed Sądem II instancji nie wpłynęła także żadna informacja na temat prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt VI U 3037/11 Sądu Okręgowego – brak było zatem podstaw do zmiany dokonanych ustaleń w zakresie braku prawa skarżącej do emerytury rolniczej.

Mając na uwadze powyższe rozważania wskazać należy, iż za niezasadny uznał także Sąd Apelacyjny zarzut naruszenie przepisu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie. Jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy – przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu była ocena, czy ubezpieczona J. N. posiada prawo do renty rolniczej (pobieranej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników) w zbiegu z emeryturą pracowniczą (przyznaną na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Nie sposób zatem podzielić zarzutu skarżącej, iż kwestią prejudycjalną w niniejszym postępowaniu było rozstrzygnięcie prawomocnie przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy pod sygn. VI U 3037/11, na skutek odwołania ubezpieczonej od decyzji Prezesa KRUS z dnia 16 września 2011 r. kwestii zaliczenia do pracy w gospodarstwie rolnym okresu od 13 marca 1971 r. do 24 maja 1974 r.

Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie zajmował się konkretnym, a zarazem zupełnie odrębnym zagadnieniem zbiegu prawa do rolniczego świadczenia rentowego z prawem do emerytury pracowniczej i w tym kontekście konstrukcja uzasadnienia zaskarżonego wyroku pozwala Sądowi Apelacyjnemu w pełni zweryfikować trafność ustaleń Sądu Okręgowego co do stanu faktycznego oraz stwierdzić, że ocena przez Sąd I instancji zgromadzonych dowodów nastąpiła w zgodzie z obowiązującym prawem a Sąd ten w żadnym zakresie nie naruszył przepisów procesowych przywołanych w apelacji.

Na marginesie jedynie wskazać należy, iż dopiero prawomocne ustalenie kwestii prawa do emerytury rolniczej ubezpieczonej rzutować będzie na ewentualne wnioski ubezpieczonej i decyzje organu rentowego, które podlegać będą przyszłej ocenie Sądu Okręgowego na zasadach ogólnych.

Sąd Apelacyjny, odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego - skarżąca sformułowała w apelacji zarzut naruszenie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez błędną wykładnię przywołanego przepisu sprowadzająca się do ustalenia, iż stanowi on normę kompetencyjną dla wydania zaskarżonej decyzji Prezesa KRUS z dnia 10 czerwca 2011 r., nie podzielił tych zarzutów.

Sąd Apelacyjny, dzieląc w całości ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego w tym zakresie – stoi na odmiennym stanowisku.

Dla porządku przypomnieć należy, iż art. 33 ust. 1 z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. nr 50 poz. 291 j.t. ze zm.) wskazuje, iż w razie zbiegu prawa do emerytury z prawem do renty na podstawie ustawy, uprawnionemu przyznaje się jedno świadczenie - wyższe lub wybrane przez uprawnionego, z zastrzeżeniem art. 22 ust. 3 i 4. Z kolei ustęp 2 tego przepisu mówi, iż w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

Natomiast art. 36 ust. 1 pkt 3 tejże ustawy wskazuje w zakresie kompetencji Prezesa KRUS m.in. wydawanie decyzji w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia i ich indywidualnego wymiaru.

W ocenie Sądu Apelacyjnego z łącznej interpretacji tychże przepisów płynie wniosek, iż to Prezes KRUS jest organem uprawnionym do rozstrzygania kwestii zbiegu świadczeń – bowiem z jednej strony art. 33 ust. 2 ustawy przewiduje algorytm działania w wypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego (np. pracowniczego) ubezpieczenia społecznego, z drugiej zaś art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy przyznaje właśnie Prezesowi KRUS kompetencje w zakresie wydawania decyzji w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia i ich indywidualnego wymiaru. Niewątpliwie uznać należy, iż decyzja rozstrzygająca zbieg prawa do świadczenia, o której mowa w art. 33 ust. 2 ustawy, pozostaje w swojej istocie decyzją w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia rolniczego i ich indywidualnego wymiaru. Zatem tylko i wyłącznie Prezes KRUS będzie organem uprawnionym i kompetentnym do wydania decyzji w przedmiocie świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników a zaskarżona decyzja wskazuje, iż nie zachodzi podstawa do jednoczesnego wypłacania obu przysługujących ubezpieczonej świadczeń w kontekście brzmienia art. 33 ust. 2a cyt. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wnioskując a contrario. Na co należy zwrócić uwagę – rozstrzygnięcie w zaskarżonej decyzji jest w prostej linii konsekwencją i następstwem oświadczenia ubezpieczonej z dnia 15 kwietnia 2011 r., złożonego w trybie art. 33 ust. 1 tejże ustawy.

Brak jest również jakichkolwiek przesłanek dla uwzględnienia zarzutu apelacyjnego w zakresie naruszenia wyrokiem Sądu Okręgowego przepisu art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez wadliwe przyjęcie, iż przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników zawierają upoważnienie (normę kompetencyjną) stanowiącą podstawę zaskarżonej decyzji Prezesa KRUS z dnia 10 czerwca 2011 roku rozstrzygającej kwestię zbiegu świadczeń z ubezpieczenia rolniczego i innego ubezpieczenia. W powyższym zakresie wypowiedział się bowiem już Trybunał Konstytucyjny, wskazując, iż art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, Nr 67, poz. 411, Nr 70, poz. 416, Nr 180, poz. 1112, Nr 227, poz. 1505, Nr 228, poz. 1507, Nr 237, poz. 1654 i 1656 oraz z 2009 r. Nr 69, poz. 595, Nr 79, poz. 667 i Nr 97, poz. 800) w związku z art. 56 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 224 i Nr 134, poz. 903) jest zgodny z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 października 2010 r., K 16/08).

Nie zasługuje również na uwzględnienie argumentacja skarżącej, zaprezentowana w uzasadnieniu apelacji, jakoby z faktu, iż art. 1 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jako „ubezpieczenie” definiuje „ubezpieczenie społeczne rolników”, zatem nie można jako ubezpieczenie w tym rozumieniu traktować ubezpieczenia w myśl ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 j.t. ze zm.) lub ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205 poz. 1585 j.t. ze zm.). Błądność powyższego rozumowania wynika niejako z istoty zagadnienia zbiegu prawa do świadczeń – jak bowiem wskazano w art. 33 ust. 2 i 2a ustawy oznacza ono uprawnienie ubezpieczonego do świadczeń zarówno z ubezpieczenia społecznego rolników, jak świadczenia z innego ubezpieczenia społecznego. Tym samym decyzja w przedmiocie zbiegu prawa do świadczeń z dwóch odrębnych systemów ubezpieczenia społecznego obejmować będzie i odnosić się zawsze, poza prawem do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników, również do świadczenia z innego ubezpieczenia społecznego.

Niewątpliwie określenie zaskarżonej decyzji KRUS z dnia 10 czerwca 2011 r. jako decyzji „odmawiającej uprawnień do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników” w zestawieniu z jej sentencją w brzmieniu „odmawia prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą” oraz wskazaną podstawą prawną art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (k. 74 akt KRUS) jednoznacznie wskazują na to, iż jej przedmiotem jest zbieg prawa do świadczeń w postaci renty rolniczej oraz emerytury pracowniczej. Zbieg ten, jak wynika z treści art. 33 ust. 2a ustawy, możliwy jest wyłącznie w przypadku osób uprawnionych do emerytury rolniczej oraz do emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z całą pewnością – co wynika z całej jej treści – zaskarżona decyzja nie jest decyzją odmawiającą

ubezpieczonej prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników. Wbrew twierdzeniom skarżącej nie jest jednak w żadnym wypadku decyzją odmawiającą prawa do świadczenia z innego (pracowniczego) ubezpieczenia społecznego. Ubezpieczona niewątpliwie na dzień wydania zaskarżonej decyzji nie posiadała ustalonego prawa do emerytury rolniczej, nie posiadała zatem prawa do jednoczesnego pobierania świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – co stanowi kolejny argument za interpretacją zaskarżonej decyzji KRUS z dnia 10 czerwca 2011 r. w kierunku decyzji w przedmiocie zbiegu prawa do renty rolniczej oraz emerytury pracowniczej, z której dodatkowo – z treści uzasadnienia – wynika, iż treść złożonego przez ubezpieczoną w dniu 15 kwietnia 2011 r. oświadczenia oznacza dalsze podtrzymanie wypłat na rzecz ubezpieczonej rolniczego świadczenia rentowego jako świadczenia wyższego od, przyznanej przez ZUS, emerytury pracowniczej. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, iż Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy zastosował obowiązujące przepisy prawa, uznając prawidłowość decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w sytuacji, gdy ubezpieczona legitymowała się prawem do renty rolniczej oraz prawem do pracowniczej emerytury z ubezpieczenia społecznego, zaś wskazane w uzasadnieniu decyzji podtrzymanie wypłat na rzecz ubezpieczonej świadczenia z tytułu renty rolniczej wpisuje się prawidłowo w regulację art. 33 ust. 1 ustawy i jednocześnie jest zgodne z oświadczeniem woli ubezpieczonej z dnia 15 kwietnia 2011 r.

Jak wykazano powyżej, brak było zatem podstaw do uwzględnienia któregokolwiek z zarzutów apelacyjnych ubezpieczonej J. N..

W myśl art. 385 k.p.c. sąd II Instancji oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna.

W powyższym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.